

ар.
МӘММӘДБӘЈЛИ — Азәрб.ССР Зән-
килан р-нунда кәнд. М. советлијинин
мәркәзи. Р-н мәркәзиндән 25 км шм.-
ш.-дә, һәкәри чајынын сол саһилиндә,
дүзәнликдәдир. Әһ. 996 (1981); һеј-
вандарлыг, тахылчылыг, барамачы-
лыг вә түгүнчүлүклә мәшғулдур. Орта
мәктәб, клуб, мәдәнијјәт еви, китабха-
на, хәстәхана, рабитә шө'бәси; ме'мар-
лыг абидәләриндән *Мәммәдбәјли түр-
бәси* вар.

МӘММӘДБӘЈЛИ ТҮРБӘСИ—Азәрб.
ССР Зәнкилан р-нунун Мәммәдбәјли
к.-ндә 14 әсрә аид тарихи ме'марлыг
абидәси. Ағ дашдан тикилмишдир
(1304—05). Сәккизбучаглы формада
олуб, пирамида шәкилли күнбәзлә өр-
түлмүшдүр. Түрбәнин әсас кириши шм.-
ш. тәрәфдәдир. Түрбәнин түнд рәнкли
дашдан тикилмиш бәзәкли пәрвазы
үмуми һөркүдән кәскин сурәтдә фәрг-
ләнир. М.т. Азәрб. ме'марлығы үчүн
характерик олан сәккизкушәли түрбәлә-
рин ән јахшы нүмунәләриндәдир.

Әд.: Мәммәдзадә К. М., Азәр-
бајчанда иншаат сәнәти (IV—XVI әсрләр).
Б., 1978.

ва лəкəр əлкəлəрин сəмүр, сьгын, сəјгəк, бəзгн бəшгə нəвлəрин мўфəзисə вə бəрпəсисə дəир тəчрүбəсн кəстəрпкн, гьрмьлəг тəлвүкисə олəн бнр чəх нəвлəрин мəвəнинə гəршьсисн əлмəг мўхкүндүр. Зоологьжыны М.-н өржөн бөлмөсн терьологьжы аэлянəр.

Әд.: Наузов Н. П., Карташев Н. Н., Зоология позвоночных, ч. 2.—Пресмыкающиеся, птицы, млекопитающие, М., 1979.

МЭМИШОВ Зəхəд Бəјлəр оғлу (10.1.1928, Бəрдə—17.4.1980, Киронəбəd)

—сүрүчү, Сосналист Əмəн Гəбрəмəн (1966). 1952 илдəн Сов. ИКП үзүвү Əмəк фəлəлјэтнə 1943 илдə Киронəбədдə сүрүчү кнбə бəшлəмш, автобас, автосəлөт ронсə, тəксомотор паркынын мөхəнəт, техникə хидмəтсннн директору ишлəмшдир. Ленин

ордени вə медаллəрлə тəлтиф едилмшдир. **МЭМЛƏН** (Мəмнəмəd) ибн Вəбсуэдн—Рəвəддə [Һөкмəрди (1039—63). Атасы Вəбсуэднн Һəкимнјэтнə дөвүрүндə [1020—59] дөвəлт ишлəринн илəр едилди. М. кəчгн жəшлəриндə Муган эмири Снпəббулдə мўбəрисə апармш, Сəлчүгилəрин Һəкимнјэтнə дөвүрүндə олəрнəн вəссəлгынн гəбүл етнəгэ мөчбүр олмушду. Мугстəгиллэ тншббүс кəстəрпдэинə кəрə Ал Арслəн ону Һəкимнјэтдэн салымшды. Бəчəрыглəн сəркəрдə вə дөвəлт хəдмнн олəн М.-ə Гəтрəн Тəбрнзн бнр нечə гəсидə Һəср етншдн. М. өзү дə поэзия Һəсəсəрн олмуш вə шє'рлэр жəзмшдир.

Әд.: Шарифи М. Х., IX əсрнн икнчн јəрмис—XI əсрлəрдə Азəрбəјчəн феодал дөвəлтлэрн, В., 1978.

МЭМЛҮКЛƏР (مەملۇكەت) —Əјубилəр сүлələсинн (1171—1250) сечмэ гəшүн дөстəлəринн тəшкнл етмш дөјүшчү гуллар. М. Мисирдə јəшəјəн түрклəрдн, Һəмчннн гыпчғлəрдəн, күрчүлəрдн, чəркəзлəрдн вə б. Гəфгəз хəлглəрднн ибəрəт олмушлр; үмүмн сəјм тəгр. 9—12 мнн нөфөр иди. 1250 илдə М. Əјубилəр дөвирəб Һəкимнјэт кечəрəк Мисирдə (1517 илə гəлэр) вə Суријадə (1516 илə гəлэр) мўстəгил Һөкмəрлэг етмшлэр. М.-н Бəдрн сүлələсн (1250—1390) əсəсəн түрклəрдн, Бүрчн сүлələсн (1390—1517) нсə гəфгəзлəрднн ибəрəт олмушлур. 13 əсрдə М. монголлəрн дəрмəдəгил етмш (Əн-Чəлүт җəхнлөгьгəдəкн урушмəдə, 1260), Фəлєстнн вə Суријадəн сəлбнчилəрн сьхшлдырб чьхəрмш (1268). Исмəдилəрн мөглүб етмшлэр (1273). Ливјəнн ш. Һисəсн (Бəргə), Нубијə, Һнчəз, Киликнјə (1375 илдн) вə Кипр (1426 илдн) М.-н Һөкмəрлэгн əл-тнчдə олмушлур. 13—14 əслəрдə М.-н Һəкимнјэтнə дөвүрүндə дөвəлт илəрə систємн јəнəдэн гурулмуш, əлкəдə сунјə сувармə систємн јəхшылəмшш, мəдэнијэт икншəф етдирилмш. Арпəнə вə Аснјə əлкəлəрн илə кениш тнчəрəт əлэгəтлэр јəрəднлмшдн. 1516—17 иллəрдə түрк сүлтəнн I Сəлим Суријə, Мисир вə Фəлєстнн ишгəл едэрəк М.-н Һөкмəрлэгнə сон гəјмүшдү. Бу-

дэн сонрə Мисирдə торпəглəрн бнр Һисəсн Гəһвəрлэгн түрк пəшəснə кəрəч вєрмəк шəртн илə мəмлүк феодаллəрнн əлндə сəхлəдн. Осмəнлн империясн зəнфəлəкдөн сонрə (17 əсрнн сону) М. əснлдə, Мисирдə вə Һөкмəрлэглəрнн бəрпə етдилэр. Мəмлүк Һəкнмн Əли бəјн [1763—72] бəшчылгы илə мўстəгил дөвəлт јəрəднлди. Мисир Һəкнмн Мəһмəдəли пəшəнн [1805—49] Һөкмəрлэгн дөвүрүндə М.-н торпəглəрн əлндн (1808), сонрə онлр снјисə Һəкнмнјэтдэн дə узəтлəшдырылды; 1811 илдə мəмлүк бəјлəрн мəвə едилди.

Әд.: Семенова Л. А., Салах ад-дин и мамлюки в Египте, М., 1966; История стран зарубежной Азии в средние века, М., 1970, гл. 23.

МЭММƏД АРАЗ (Мəммəd Иффид оғлу Ибраһимовун тəхəллүсү; д. 15.7.1933, Шəһбүз р-нунун Нүрс к.) —Азəрб. совет шəирн. Азəрб. ССР əмкəлр мəдэнијэт ишчнсн (1979). 1964 илдн Сов. ИКП үзүвү. АПИ-ннн чəгрəфнјə фəкултєснн бнтрмшдир (1954). Вəтəнə, торпəгə бəгдылг, нəчнблнк вə вəтəндəшлэг дугуларынн тəрəннүмү «Севкн нэгнєсн» (1959), «Үч оғул əнəсн» (1961), «Араз əхьр» (1964), «Өмүр кəрəнн» (1967), «Гəнəдлн гəјəлэр» (1973), «Атəмнн кнбəн» (1974), «Ајлəрн, иллəрн» (1979) вə с. кнбəлəрнчəдəкн шє'р вə поемəлəрн əсəс мөвзүлəрдмр М. Сөгтлөн, С. Мнхəлкөв вə б.-ндəн тəрчүмөлəрн вəр. Дөсəрлэрн ССРИ хəлглəрн днллэрнə вə бнр нечə хəрчн днлэ тəрчүмэ едилмшлэр. «Азəрбəјчəн тəбшєт» журналынн рəдəкторулур (1975 илдн).

МЭММƏД АРИФ (тəм əды вə фəмнлјəсн Мəммəd Арнф Мəһэррэн оғлу

Д а д ə ш ə з ə д ; 10.6.1904, Бəкы—27.12.1975, Бəкы)—совет əдэбнјəтшүнəсн, тəгнчдн, педəг, вə ичтнмəн хəдм. Филологнјə е.д. (1955), проф. (1955), Азəрб. ССР ЕА əкəд. (1958; н. үзү 1955). Азəрб. ССР əмкəлр əлм хəдмчн (1960). Азəрб. ССР Дөвəлт мұкəфəтн лəурəтн (1974). 1941 илдн Сов. ИКП үзүвү. АДУ-нун Шəрг фəкултєснн (1930) бнтрмш, Москвəдə Совет Шəргн Хəлглəрн Ин-тунун əспнрнтурəснлдə охумшлур (1930—31). Азəрб. ССР мəарнф нəзирннн мұвəнн, АДУ-нун рус əдэбнјəтнə кəфедрəснн мұднрн, Азəрб. ССР ЕА Ннзəмн əд. Əдэбнјəт вə Днл Ин-тунун директору (1939—50; 1957—59), Респ. ЕА ичтнмəн əлмлэр бөлмєсннн əкəдемнк-кəтнбн (1959), ЕА-нын внгєс-президєнтн (1960 илдн), Термнологнјə комнтəсннн сəдрн (1957 илдн) олмушлур.

Јəрəднчылгы 20-чн иллəрдн бəшлəмшлур. Совет əдэбнјəтшүнəслгн вə əдэбн тəгнчдннн тəшккүлүндə вə икншəфнлдə М.-ə нн мұһүм хəдмчтн вəр. О. Азəрб. совет əдэбнјəтннн əсəс тəдгнғəтчлəрннчднлур. «Ч. Чəббəрдннн јəрəднчылгн јолу» (1956), «Сə-мəд Вүрүгүнн драматургнјəсн» (1964) вə с. моногрəфнјəлəрнн, Азəрб. вə рус əдэбнјəтн клєсснклəрн, рус совет, ССРИ вə дунјə хəлглəрн јəзмчлəрн Һəгнчдн, əдэбнјəт нəзэрнјəсн, əдэбн

əлэгəлəрə, хүсүсүлə Азəрб.-рус əдэбн əлэгəлэрнə əнд əсəрлэрн мұəлнфнлдр.

Азəрб. əдэбнјəтн тарнхннн јəрəднлмєснлдə М.-ə нн днгтəлəгнл кнмəтн олмушлур. 2 чнлдлнк «Мұхтəсəр Азəрбəјчəн əдэбнјəтн тарнхн» (1943—44), 3 чнлдлнк «Азəрбəјчəн əдэбнјəтн тарнхн» (1957—60), 2 чнлдлнк «Азəрбəјчəн совет əдэбнјəтн тарнхн» (1967), «Азəрбəјчəн совет əдэбнјəтн тарнхн очеркн» (М., 1963) əсəс мұəлнфлэрнндн вə бəш рəдəкторлəрннчднлур. «Азəрбəјчəн хəлглəрнн əдэбнјəтн» (1956; рус, єрмєн, ннкнлнс, фəрс днл-лэрнндə дə ншр едилмшлдр). «Азəрбəјчəн əдэбнјəтн тарнхн (гысə очерк)» (1971, русчə) вə с. кнбəлəрн вəр. Ортə мəктəблр үчүн дəрскнлэр (ө чүмлэдн, Азəрб. совет əдэбнјəтн бəррəd илк дəфə—1937) јəзмшлр. «Гəднм рус əдэбнјəтн (XI—XVII əслəр)» (1958), «Рус əдэбнјəтн (XVIII əср)» (1958) əлм мəктəб дəрскнлэрннн рəдəктору вə мұəлнфлэрнндн олмушлур. Н. Гогол, Л. Толстө, А. Чехов, М. Горькн, А. Сєрəфнмөчн, Н. Острөвскн, А. Мəкəрєнк, М. Шəкннјəн, Еврншнл, Сєрəнтєс, И. Бєхєр, Е. Рємəрж вə б.-ннн əсəрлэрннн тəрчүмэ етншлдр. Бə'эн əсəрлэрн ССРИ хəлглəрн днллэрн вə хəрчн днллэр тəрчүмэ олунмушлур. Јүксəк ичтнсəлм єлнн кəдрлр Һəзрлəмєснлдə бөјүк кнмəтн вəр. М. А. ССРИ ЕА-нын «Дунјə əдэбнјəтннн икншəф гəнүəуəгүнлүглəр» проблемн үзрə Елнн шүрəсннн, «Гысə əдэбнјəт єпнкпеднјəсн» (М., ч. 1—9, 1962—79) рəдəкнјə Һєј'этннн, 6 чнлдлнк «Чөхмнлэтлр совет əдэбнјəтн тарнхн» (М., 1970—74) бəш рəдəкнјə Һєј'этннн үзү ндн. Ирəн јəзмчлəрннн 1-чн конгрєснндə (1946), Шəршшүсəлəрнн 25 чн Бєјнəлхəл конгрєснндə (Москва, 1960) иштнрəк етмшлдр. АКП 26—27 чн гурултəлрнндə АКП МК үзвүлүнə нəмн-зəд сечнлмшлдр. Азəрб. ССР Алн Советннн (6-чы чəгырш) дєпүтəтн вə сəдрн олмушлур. Ленин ордєнн, Октəбр Ингнлəбн ордєнн, 2 бəшгə ордєн вə медаллəрлə тəлтиф едилмшлдр. Адынə кнбəхəнə вəр.

Ә с ə р л ə р н: Əдэбн-тəгнчдн нсгəлəлр. В., 1938; Д. И. Толстөј, В., 1960; А. П. Чєхөв, В., 1960; Сечлншн əсəрлэр, ч. 1—3, В., 1967—70; Əсрнн оғлу, В., 1979; Сəннтəкər гəвəлнлр, В., 1980; Брəтскө сəдурчєстєвө лнтерəтур, В., 1972 (сонм, с С. Лүкьнновш); Ибнрəннєк, т. 1—2, В., 1972—73; Азəрбəјчəнскəя лнтерəтурə, М., 1979.

Әд.: Азəрбəјчəн совет əдэбнјəтн тарнхн, ч. 1—2, В., 1967; Тəдм бəзəд К. Тəгнчдннн сəноткəрдлгн, онун «Сənнтəкəрн шəкннјэтн» кнбəбнлдə, В., 1978; Мəмнəd Чəфəр, Мəммəd Арнф вə онун совет əдэбнјəтн Һəгнчдлə нəзэрн фнкнлэрн, онун «Нəшнш бнлнмл» кнбəбнлдə, В., 1980; Мəммəd Арнф Дəдəшəдлє, Бнблногрəфнјə, В., 1963; «Актуəлнє проблемн советскөгө лнтерəтурчдєнн, К. 70-лєтнə əкəд. М. А. Дəдəшəдлє, В., 1974; Гулүзəдє М., Мəммəd Арнф Дəдəшəдлє, «Советскəя терьологн», 1974, № 3; Вə бəзєв Г., Невүлəдншнјə тəлəкт, н єгө кн.; Умь дружбн, В., 1981.

МЭММƏД РАНИМ (тəхəллүсү; тəм əды вə фəмнлјəсн Мəммəd Рəннм Аббəс оғлу Һүсєјнəв; 20.4.1907, Бəкы—6.5.1977, Бəкы)—Азəрб. совет шəирн, Азəрб. ССР хəлг шəирн (1937). Азəрб. ССР əмкəлр ичгəсəнэт хəдмн (1940), Ерм. ССР əмкəлр мəдэнијэт хəдмчн (1970), ССРИ Дөвəлт мұкəфəтн лəурəтн (1949). 1928 илдə В. И. Ленин

адынə АПИ-ннн днл вə əдэбнјəт фəкултєснн бнтрмш, тəрчүмчлнл, мұəлнлмнл етмшлдр. Илк шє'рн («Көрдүм») 1928 илдə, «Аруллар» əлм илк шє'р кнбə чəп олунмушлур. Азəрб. дə сөснəлннм гуручүлүтү, сонст əдəмлəрннн əмкəр рəшəдэтн, вəтəнлэрчəрлнк дугуларн, сəф мəһəббəтн М. Р.-нн 30-чү иллэр поєзвнјəсннн əсəс мөвзүлəрчдлр: «Икнчн кнбə» (1933), «Пəртнзəннн түфəнкн» (1937), «Нүбəр» (1939) топуларн. «Өлмəз гəбрəмн» (1934—40) поемəснлдə С. М. Кировун образынн јəрəтмшлдр. Бөјүк Вəтнн мұһəрн-бəсн иллэрнндə М. Р. совет дөјүшчүлэрнн гəлəбəзə руһлəндырəн əсəрлэр јəзмшлдр («Вəтнн сєвкнсн» кнбəбн, 1942), «Лєнннгрəд көлнрнндə» (1957) поемəснлдə гəбрəнəн шəһəрнн мұдəфнəчнлэрннн—фəдəкəр совет тəјтəрчлнлэрннн шүчəтн тəрннүм олунур. Поемəнн гəбрəнəнлəрн əзəрб. Һүсєјнбəлə (Һ. Əлєвннн прөтотпнлдр) вə рус Əлєксєј чəббəд чнјəн-чнјəнə урушəн совет хəлглəрннн сəрсəлмəз дөстлүгүнү тəчəсүм етдирилэр. «Абшєрн торпəгнлдə» (1950) јєнн сөснəлнст шəһəрн Сунгəјəтн учəлдəнлр, «Хəзəр сүлəрнлдə» (1958) нсə дəннз нефтчнлэрн Һəгнчдлə етнк поемəлəрдмр. «Хəгəнн» (1953) мөзгүм драмьннн, «Сəјəт Новə» (1956), «Нəтəвəн» (1962) поемəлəрннн мұəлнфнлдр. Сүдн вə демократнјə уғрундə мұбəрнзə, бєјвəлхəл импернəлнзм ннфшəсн М. Р. јəрəднчылгнндə мұһүм јєр тутур («Мəн сүлəз сəс вєрнрəм», «Сəтгнчлəр чəвəб», «Пөл Рөснəнə мəктəб» вə с. л. с. Р.) Ннзəмннн «Једн көзəл», А. С. Пушкнннн «Руслəн вə Лүдмнл», «Гəфгəз əснрн» поемəлəрнн, Ə. Нəвəнннн «Фəрһəd вə Шнрнн», Ш. Рустəлєлннн «Пəлəн дəрнсн кєрнш пəйвəз» поемəлəрннн бнр Һисəснн, М. Ј. Лєрмонтов, Ш. Пєтөфн, Н. Тумəнјəн, А. Исəһəкјəн, А. Тəврлөскн вə б.-ннн əсəрлэрнн Азəрб. дəлнлн чєвнрмшлдр. Əсəрлэрн ССРИ хəлглəрн днллэрннə вə бнр сьрə хəрчн днлэ тəрчүмэ олунмушлур. 2 дəфə Ленин ордєнн, Октəбр Ингнлəбн, Гьрнмьз Əмəк Бəјрəгн ордєнлэрн вə медаллəрлə тəлтиф едилмшлдр. Бəкыдə əднə мəктəб вəр.

Ә с ə р л ə р н: Сечлншн əсəрлэрн, ч. 1—3, В., 1967; Сечлншн əсəрлэр. Шє'рлэр вə поемəлр, В., 1978; Нəдєдлə, Стнхн н поэмн, М., 1967; Азəрбəјчəнскəя хəнтəт, М., 1972.

Әд.: Азəрбəјчəн əдэбнјəтн тарнхн, 3 чнлдл, ч. 3, В., 1957; Азəрбəјчəн совет əдэбнјəтн тарнхн, ч. 1—2, В., 1967; Мəвнм əд Арнф, Шəр Мəммəd Рəннм, В., 1957; Мəммəd Рəннм, Бнблногрəфнк кəстəрчн, В., 1980; Очерк исторнн азəрбəјчəнскөј советскөј лнтерəтурн, М., 1963.

МЭММƏД ЧƏФƏР (тəм əды вə фəмнлјəсн Мəммəd Чəфəр Зєјнəлəбднн оғлу Чəфəрəв; д. 1.5.1909, Нəхчывəн)—совет əдэбнјəтшүнəсн, тəгнчдн, проф. Филологнјə е.д. (1962), проф. (1963), Азəрб. ССР ЕА əкəд. (1976; м. үзү 1968). Азəрб. ССР Дөвəлт мұкəфəтн лəурəтн (1976). 1944 илдн Сов. ИКП үзүвү. В. И. Ленин əд. АПИ-нн бнтрмшлдр (1935). 1935—39 иллəрдə

АПИ вə АДУ-дə мұəлнн, лəкəн, кəфедрə мұднрн, «Əдэбнјəт гəзетн» ннн рəдəктору, Азəрб. Јəзмчлəр Иттифəгн тəгнчдн вə əдэбнјəтшүнəслмг бөлмєсннн мұднрн олмуш, Азəрб. ССР ЕА Ннзəмн əд. Əдэбнјəт Ин-тундə шє'бс мұднрн (1959—81), Һəмнн нн-тун директору (1980—81) вəзнфлэрнндə ишлəмшлдр. Азəрб. ССР ЕА Əдэбнјəт, Днл вə Иччəсəнəт бөлмєсннн əкəдемнк кəтнбнлдр (1981 илдн). М. Ч. Азəрб. совет јəзмчлəрннн јəрəднчылгы Һəгнчдлə əдэбн-тəгнчдн нсгəлəлрнн, Азəрб. əдэбнјəтшүнəсн тарнхн вə нəзэрнјəсннə Һəср олунмуш əсəрлэрнн «Клєсснлэрнн Һəгнчдлə» (1948), «М. Ф. Ахундовун јəдэбн-тəгнчдн көрүшлэрн» (1950), «Фузулн дүшүгүр» (1959), «Һүсєј Чəвəд» (1960), «Сəбнр» (1962), «Чəлнл Мəмнəдгулүзəдə» (1966), «Сəмəd Вүрүгн» (1966), «Ннзəмннн фнкнр дунјəсн» (1981) вə с.), рус əдэбнјəтнə, Азəрб.-рус əдэбн əлэгəлэрнн дəир тəгнғəт вə дəрскнлэрннн «Рус əдэбнјəтн тарнхн очерклэрн» (1939), «А. И. Кєртєсн» (1954), «Азəрб.-рус əдэбн əлэгəлэрн тарнхнндн» (1964), «Рус клєсснклэрн» (1964) вə с.), актүəл əдэбн, естетнк вə педəгогнч проблемлэр əнд кнбəлəрнн «Јестетнк зөнг, əллə вə мəктəб» (1954), «Əдэбн дүшүгчлэр» (1957), «XX əср Азəрбəјчəн əдэбнјəтнндə рəнəнтнзм» (1964), «Рəнəнтнчə вə Һəјəт» (1964), «Јестетнк зөнг Һəгнчдлə» (1965), «Мүтəфəкнрнн шəкннјəтн» (1966) вə с.) мұəлнфнлдр. 3 чнлдлнк «Азəрбəјчəн əдэбнјəтн тарнхн» (1957—60), 2 чнлдлнк «Азəрбəјчəн совет əдэбнјəтн тарнхн» (1967) мұəлнфлэрнндə бнрндрн, Бəднн јəрəднчылгыдə дə мөшгүл олур: «Энтнгə əдəмлəр» (1981) бєкəјə топулусу вə с. М. Ч.-нн єлнн кəдрлр Һəзрлəнмəснлдə бөјүк кнмчтн вəр. «Азəрб. ССР ЕА Хəбэрлэрннн» (əдэбнјəт, днл вə иччəсəнəт сєрнєсн) Бəш рəдəктору, «Дунјə əдэбнјəтчнмн икншшəф гəнүəуəгүнлүглəр» проблемн үзрə Респ. Əлэгəлндрнн Шүрəснннн сəдрн, АСЕ Əлн рəдəкнјə шүрəснннн үзүдүр (1976 илдн), Гьрнмьз Əмəк Бəјрəгн ордєнн, 2 «Шəрəф нншəн» ордєнн вə медаллəрлə тəлтиф олунмушлур.

Ә с ə р л ə р н: Сечлншн əсəрлэрн, ч. 1—2, В., 1973—74; XIX əср рус əдэбнјəтн, ч. 1—3, В., 1970—75; Совет јоллрнчдл, В., 1975; Һəмнш бнлнмл, В., 1980.

Әд.: Азəрбəјчəн совет јəзмчлəрн, В., 1958; Азəрбəјчəн совет əдэбнјəтн тарнхн, ч. 2, В., 1967; Гəрə јєв Ј. Тннчдннн шəкннјэтн, онун «Тəгнчдн проблемлдр, портрєтлэр» кнбəбнлдə, В., 1976; Мəммəd Чəфəрəв, Бнблногрəфнјə, В., 1973; И б р ə г ə м ə м, В н о г у с ə ж и з н ə н ə э л о х ө т, «Лнтерəтурннјəш Азəрбəјчəн», 1979, № 7; Мəмнəd əд Н., Мəмəd Чəфəрəв, «Советскəя терьологн», 1979, № 3.

МЭММƏДБƏД — Азəрб. ССР Сəəтлр р-нундə кəнд. М. советлнјннн мəркəзн. Р-н мəркəзннндн 22 км ч.-ш.-дə, Муган дугундəлдр. Əһ. 847 (1981); пəмбьгчылг, тəхəлчылгы вə Һєјвəн-дəрлэгнлə мөшгүлдүр. Ортə вə сəккн

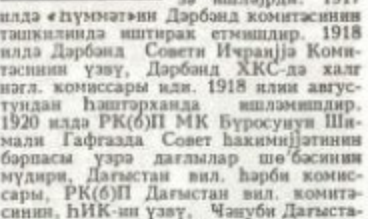
эвнлнк мəктəблр, клуб, кнбəхəнə, əмбүлаторнјə вəр. **МЭММƏДƏЛЫЛАР** — Азəрб. ССР Шəмхөр р-нунун Гəрəчəмнрл советлнјн-дə кəнд. Р-н мəркəзннндн 24 км ш.-дə, Кəнчə-Гəз дугуэлнлнлдр. Əһ. 1733 (1981); пəмбьгчылг, үзүмчүлүк, тəхəлчылгы вə Һєјвəн-дəрлэгнлə мөшгүлдүр. Сүд ə-ду, ортə мəктəб, клуб, кнбəхəнə, ушəг бəгчəсн, тнбб мөнтəгсн вəр.

МЭММƏДБƏЈЛИ — Азəрб. ССР Зєнхнлəн р-нундə кəнд. М. советлнјннн мəркəзн. Р-н мəркəзннндн 25 км ш.-ш.-дə, Һəкəрн чəрчннн сөл сəвнлнндə, Һєјвəн-дəрлэгнлдр. Əһ. 996 (1981); Һєјвəн-дəрлэгн, тəхəлчылгы, бəрəмəчлєлг вə түтүнчүлүклə мөшгүлдүр. Ортə мəктəб, клуб, мəдэнијэт єнн, кнбəхəнə, хəстəхəнə, рəбнтə шє'бəсн; мє'нəрлг əбдəлэрнндн Мəммədбəјлн түр-бəсн вəр.

МЭММƏДБƏЈЛИ ТҮРВƏСИ — Азəрб. ССР Зєнхнлəн р-нунун Мəммədбəјлн к.-илə 14 əсрə əлə тарнхн мє'нəрлг əбдəсн. Аз дəшəн тнклнмшлдр əбдəсн, пнрəмндə шəкəлнл кунбəлэ өр-түлүмшлур. Түрбөннн əсəс кнрншн ш.-ш. тəрəфлəдр. (Түрбөннн тунд рəнклн дəшəн тнклнмшн бəзəклн пəрвəзлə үмүмн Һөркүдн кəскнн сүрүтəдə фнрлəннр. М. Ч. Азəрб. мє'нəрлгн үчүн хəрəктєрн олəн сəвкнчүкəшлн турбələrн эн јəхнш нүмүəлэрнндндр.)

Әд.: Мəмнədбəјлє К. М., Азəрбəјчəндə нншəəт сəнөтн (IV—XVI əслəр), В., 1978.

МЭММƏДБƏЈОВ Көрнм Һүсєјн оғлу (27.3.1899, шлнчн Дəг МССР Тəбəсəрəн р-нунун Јєрсн к.—7.9.1938) —совет дөвəлт вə партијə хəдмн, Дəгьстəвдə Совет Һəкнмнјэтн уғрундə мұбəрнзəннн рнб-бəрлəрднн бнрн; азəрб. 1917 илдн Сов. ИКП үзүвү. Əс-тэн Губə гəзəсннл-дəн олəн əтəсн Јєрсн мөнтəгсннднмнр-дə ишлəрдн. 1917

илдə «Гүчмөчтнн Дəрбөнд комнтəсннн тəшкнлнлдə иштнрəк етмшлдр. 1918 илдə Дəрбөнд Советн Ичрəлјə Комнт

АЗƏРБАЈЧАН СОВЕТ
ЕНСИКЛОПЕДИЈАСЫ

ОН ЧИЛДƏ

БАШ РЕДАКТОР
ЧБГУЛИЈЕВ

Баш редаксија
нејәти

М. Һ. АБДУЛЛАЈЕВ
Һ. Б. АБДУЛЛАЈЕВ
М. Һ. АБУТАЛЫБОВ
Һ. М. АРАСЛЫ
Г. Ә. ГАРАЈЕВ
Ә. М. ГУЛИЈЕВ
М. П. ГУЛУЗАДƏ
А. М. ДАДАШЗАДƏ
В. С. ӘЛИЈЕВ
Һ. Ә. ӘЛИЈЕВ
А. Ә. ӘФƏНДИЗАДƏ
Ф. Һ. ӘҺМƏДОВ

М. Ә. ИБРАҺИМОВ
Ч. Ш. ИЛДЫРЫМЗАДƏ
Ф. Г. КӨЧƏРЛИ
М. М. МЕҺДИЗАДƏ
Ш. Ф. МЕҺДИЈЕВ
М. Ә. МУСАЈЕВ
И. Д. МУСТАФАЈЕВ
И. М. ОРУЧОВА
Һ. Ф. СУЛТАНОВ
М. А. ТОПЧУБАШОВ
М. Ә. ҺҮСЕЈНОВ
Ч. М. ЧУВАРЛЫ
М. Ш. ШИРƏЛИЈЕВ

АЗƏРБАЈЧАН СОВЕТ ЕНСИКЛОПЕДИЈАСЫНЫН
БАШ РЕДАКСИЈАСЫ
19·БАКЫ·82

92
#40

АЗƏРБАЈЧАН СОВЕТ
ЕНСИКЛОПЕДИЈАСЫ

КУБА
МИСИР..

АЗƏРБАЈЧАН СОВЕТ ЕНСИКЛОПЕДИЈАСЫНЫН
БАШ РЕДАКСИЈАСЫ
19·БАКЫ·82

ACE

VI